

Đã đến lúc phải thoát vốn khỏi các tác động của BĐKH Các tổ chức phi chính phủ ra mắt “Danh sách loại bỏ than đá toàn cầu” dành cho ngành tài chính

Vào ngày 9/11/2017, tại Hội nghị Liên Hiệp Quốc về biến đổi khí hậu đang diễn ra ở Bonn ngày hôm nay, Tổ chức phi chính phủ môi trường Urgewald (Đức) và các đối tác của họ đã công bố “Danh sách loại bỏ than đá toàn cầu” (còn được gọi là GCEL), một cơ sở dữ liệu toàn diện về các doanh nghiệp tham gia vào chuỗi giá trị than nhiệt. Trong khi hầu hết các cơ sở dữ liệu khác về than đá mà được sử dụng trong ngành tài chính chỉ bao gồm hơn 100 doanh nghiệp, GCEL cung cấp những con số thống kê quan trọng về hơn 770 doanh nghiệp có các hoạt động từ việc khai thác than đá và dầu mỏ, vận chuyển và xuất nhập khẩu than đá cho đến việc tạo ra năng lượng từ than đá hay xây dựng các nhà máy nhiệt điện than.¹ Các dữ liệu và biểu đồ về ngành công nghiệp than đá có thể được tham khảo từ: www.coalexit.org

Heffa Schuecking – giám đốc của Urgewald nói rằng: “Chúng tôi phát triển GCEL để cung cấp cho ngành tài chính danh sách các doanh nghiệp cần phải bị thoát vốn. Duy trì mục tiêu 1.5 C sẽ là không thể nếu ngân hàng và các nhà đầu tư không nhanh chóng chấm dứt việc đầu tư vào ngành công nghiệp than đá.”

Nhưng để làm điều đó, họ phải biết được những ai tham gia vào ngành công nghiệp này. “Không phải lúc nào cũng dễ dàng xác định được các công ty liên quan đến than đá. Họ có thể ẩn danh dưới những cái tên như ‘Lemur Resources’, ‘Silver Unicorn Schuecking’. Những nghiên cứu của chúng tôi cho thấy rằng số lượng các công ty kinh doanh liên quan nhiều đến than đá trên thế giới lớn hơn nhiều so với con số các nhà đầu tư biết”. Việc rút vốn 1 cách hiệu quả khỏi ngành công nghiệp than đá đòi hỏi một nguồn dữ liệu đáng tin cậy về các công ty tham gia, và đây là điều mà GCEL cung cấp.

GCEL cung cấp những thống kê quan trọng về sản xuất than đá và tỉ phần doanh thu từ than đá hàng năm, công suất than đốt lắp đặt và tỷ trọng than trong sản xuất điện. Những thống kê này được trích xuất từ dữ liệu của các công ty như các báo cáo hàng năm, các trang mạng giới thiệu các nhà đầu tư và công ty. **Nói chung, các công ty được liệt kê trong GCEL chiếm hơn 88% lượng than đá được sản xuất và 86% năng suất nhiệt điện than của thế giới**”. Như Sylvain Vanston đến từ bộ phận trách nhiệm doanh nghiệp của Công ty bảo hiểm AXA nói rằng :” GCEL là cơ sở dữ liệu về than đá đầy đủ nhất mà chúng tôi đã từng xem. Nó chính là công cụ đắc lực cho các nhà đầu tư muốn dịch chuyển các doanh mục đầu tư của họ khỏi than đá”

Công Cụ Thoái vốn Tiên Tiến Đầu tiên

Một nét đặc trưng tiêu biểu của GCEL là nó cũng cung cấp các thông tin về các kế hoạch của các công ty trong việc mở rộng khai thác mỏ than hoặc phát triển những

---

¹ Trong số 775 công ty trong danh sách của GCEL, có 218 công ty khai thác than đá, 214 công ty vận hành nhà máy nhiệt điện, và 110 nhà máy vừa vận hành mỏ than và nhiệt điện. 233 công ty còn lại cung cấp nhiều dịch vụ xuyên suốt chuỗi giá trị than đá.

nhà máy điện than mới... Vì thế, nó là công cụ thoái vốn khỏi than đá tiến tiến nhất. GCEL nhận diện được **225 công ty đang triển khai kế hoạch khai thác trên các mỏ than đá mới hoặc mở rộng các mỏ than và 282 công ty lên kế hoạch xây dựng các nhà máy nhiệt điện than mới.**² Schuecking nói rằng “Chúng tôi đã khám phá được rằng một phần đáng kể trong số những công ty này không phải là các công ty truyền thống của ngành công nghiệp than đá”. Một ví dụ điển hình là Marubeni – công ty thương mại đa dạng của Nhật Bản, nhưng cũng là doanh nghiệp phát triển nhà máy nhiệt điện lớn thứ 26 trên thế giới với kế hoạch xây dựng nhà máy nhiệt điện với tổng công suất 5.800 MW tại 9 quốc gia. Bill McKibben, nhà sáng lập Tổ chức 350.org nói rằng: “Thật ngạc nhiên rằng đến năm 2017 mà vẫn còn ai đó trên thế giới muốn duy trì việc xây dựng các nhà máy nhiệt điện than – Không có con đường nào phá hủy hành tinh này nhanh hơn con đường mà họ đang đi. Thật tốt, rằng giờ đây đã một danh sách chính xác những người đứng sau những kế hoạch này.”

Sự Đa Dạng trong Ngành Công nghiệp Than

Trái ngược với hầu hết những dữ liệu về than đá khác, GCEL không những không bị giới hạn về các công ty khai thác than đá và những cơ sở liên quan đến than đá, mà còn liệt kê hơn 200 công ty được gọi là “dịch vụ”. Schuecking nói rằng: “Những hình mẫu kinh doanh liên quan đến than đá trên thế giới rất đa dạng. Nó bao hàm các công ty chủ yếu chế biến than đá, sản xuất các thiết bị chuyên dụng cho việc khai thác than, vận chuyển hoặc xuất nhập khẩu than đá, chuyển đổi than đá thành dầu hoặc khí, sản xuất thiết bị cho các nhà máy nhiệt điện và rất nhiều các hoạt động khác đi cùng với chuỗi giá trị nhiệt than. Những công ty này nên bị thoái vốn, cùng với các công ty khai thác than hay làm nhiệt điện.”

Trong số các công ty “dịch vụ” được liệt kê trong GCEL có nhà vận chuyển than đá lớn nhất của Úc, Auion, và công ty điện Harbin của Trung Quốc, cũng là công ty sản xuất nhà máy nhiệt điện lớn nhất. Các công ty “dịch vụ” này thường đóng vai trò quan trọng trong việc mở rộng nền công nghiệp than đá. Botswana, Bắc Mông Cổ, hay trung tâm Borneo có tiếp cận được với sản xuất than đá hay không phụ thuộc vào sự phát triển của ngành đường sắt vận chuyển than đá được xây dựng bởi các công ty vận tải. Và những nhà cung cấp thiết bị than đá và những nhà sản xuất các nhà máy nhiệt điện thường có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo về tài chính cho các nhà máy này.

Quy Mô Rất Quan Trọng

Ngay cả các nhà đầu tư tiền bộ thường cũng chỉ loại trừ các công ty mà việc khai thác than và nhiệt điện chiếm tỉ lệ đáng kể trong doanh thu. Tỉ lệ 50% hoặc 30% là ngưỡng được sử dụng phổ biến nhất.³ Nhưng tiêu chuẩn phần trăm ấy chỉ đo lường một cách tương đối tầm quan trọng của các hoạt động liên quan đến than đá đối với toàn bộ sự kinh doanh của công ty đó. Tuy nhiên, tầm ảnh hưởng của một công ty đối với khí hậu

---

² Những số liệu này trùng lặp nhau khi hơn 70 công ty đầu tư cả vào mỏ than và nhà máy nhiệt điện. Con số tổng các công ty phát triển các dự án trong ngành than đá chính vì thế là 437.

³ Công ty CalSTRS của Mỹ và AXA của Pháp đưa ra các quyết định về thoái vốn của mình dựa vào ngưỡng 50% tổng doanh thu. Tuy nhiên, CalSTRS chỉ ứng dụng ngưỡng này đối với các mỏ than và không áp dụng với nhà máy nhiệt điện. Allianz của Đức và Quỹ lương hưu chính phủ Na Uy thoái vốn khỏi các công ty nếu hơn 30% tổng lượng điện sản xuất là đến từ than đá.

của chúng ta lệ thuộc vào khuôn khổ tuyệt đối của cả quá trình hoạt động than đá của công ty đó. Vì thế, GCEL không chỉ vạch ra công ty nào sở hữu một phần thu nhập hay doanh thu từ than trong việc sản xuất điện trên 30%, mà còn liệt kê ra tất cả các công ty sản xuất trên 20 triệu tấn than đá hàng năm hoặc có công suất vận hành nhiệt điện than hơn 10,000 MW.⁴ Schuecking nói rằng: "Nếu chúng ta nghiêm túc trong việc giới hạn nhiệt độ nóng lên toàn cầu ở mức 1.5°C, các tiêu chí tỉ lệ phần trăm là không đủ. Các quyết định thoái vốn cũng phải dựa trên các ngưỡng tuyệt đối để loại trừ tất cả các nhà khai thác, sản xuất và vận hành than đá hàng đầu."

Trong số 328 nhà khai thác than được ghi nhận trong hồ sơ của GCEL, **có 30 công ty chiếm hơn một nửa sản lượng sản xuất than trên toàn thế giới.** Nhiều nhà sản xuất than hàng đầu này không bị thoái vốn căn cứ vào tỉ lệ phần trăm tiêu chuẩn mà các nhà đầu tư đã xác lập. Chỉ 11 trong số 30 công ty có một phần thu nhập từ than trên 50%. Và 19 công ty còn lại có một phần thu nhập từ than trên 30%.

Trong số 324 công ty điều hành nhà máy nhiệt điện than được ghi nhận trong hồ sơ của GCEL, **31 công ty lớn nhất sở hữu hơn một nửa công suất nhiệt điện than đã lắp đặt trên toàn thế giới.** Tuy nhiên, gần một phần ba trong số những công ty này có tỷ lệ than đá trong sản xuất điện dưới 50%. Yann Louvel từ tổ chức phi chính phủ BankTrack phát biểu rằng: "Bởi vì ngay cả những chính sách tiên tiến nhất của ngân hàng thì cũng chỉ loại bỏ các công ty có tỷ lệ nhiệt điện là 50% hoặc hơn 50% trong tổng sản lượng điện, nên cần phải sớm có các tiêu chuẩn mới. Đầu tư vào những công ty vận hành nhà máy điện than hàng đầu chính là đầu tư vào một thế giới mà nhiệt độ tăng lên đến 4°C".

Những công ty đứng đằng sau việc phát triển ngành than

Các nhà nghiên cứu khí hậu nhất trí rằng chúng ta cần nhanh chóng chấm dứt việc sản xuất năng lượng từ việc đốt than; tuy nhiên, hiện nay đang có kế hoạch sẽ xây dựng hơn 1.600 nhà máy nhiệt điện mới trên toàn cầu.⁵ Nếu các nhà máy này được xây dựng, năng suất điện than của thế giới sẽ tăng tới 42.7%. GCEL không những nhận diện 87% các công ty đứng sau các nhà máy này mà còn chỉ ra sự cần thiết phải có một phương án mới để thoái vốn khỏi nhiệt điện than. Trong số 120 công ty hàng đầu đang lập kế hoạch xây dựng các nhà máy nhiệt điện than mới, thì chỉ có khoảng một nửa trong đó đầu tư vào trên 30% điện than trên tổng công suất.

Schuecking nói rằng: "Quy trình phi các bon hoá danh mục đầu tư của các nhà đầu tư đang diễn ra quá chậm chạp, và thất bại trong việc nắm được thông tin về hầu hết các công ty đang xúc tiến những dự án nhiệt điện mới này". Cô ấy còn nói thêm: "Các nhà đầu tư và các ngân hàng bước đầu cần ngưng việc đầu tư vào các công ty đang có kế hoạch xây dựng cơ sở hạ tầng cho nhiệt điện than và các mỏ than. GCEL cung cấp một danh sách toàn diện về danh tính thật sự của những công ty này"

"Biến đổi khí hậu đang có những tác động tàn phá kinh khủng từ Pakistan đến Philippines và mỗi nhà máy than đá mới sẽ mang chúng ta đến gần hơn tới những

---

⁴ Ngưỡng tuyệt đối mà GCEL ứng dụng là rất cao: 20 triệu tấn là toàn bộ sự tiêu thụ than đá hàng năm của một quốc gia như nước Ý. Tuy nhiên, vì không phải tất cả các cơ sở đều báo cáo về tiêu thụ than của họ nên GCEL cũng sử dụng ngưỡng 10.000 MW. Các công trình có công suất 10.000 MW đốt cháy trên 20 triệu tấn than một năm.

⁵ Những con số này dựa trên CoalSwarms; Global Coal Plant Tracker, đưa thông tin về tất cả các nhà máy nhiệt điện đã và đang được xây dựng trên toàn cầu.

giới hạn không thể quay đầu', bà Lidy Nacpil của tổ chức Asian People's Movement on Debt and Development nói. Ngành tài chính ghi nhớ rằng mỗi dollar đầu tư vào những công ty phát triển nhà máy nhiệt điện như NTPC, KEPCO, Marubeni hoặc PowerChina chính là sự bỏ phiếu cho tình trạng Biến đổi khí hậu toàn cầu đang diễn ra khắp nơi".

Thoái vốn khỏi Ngành Công Nghiệp Than Đá để giảm thiểu tác động

"Hầu hết các phi vụ thoái vốn chỉ bao gồm một phần nhỏ của nền công nghiệp và thiếu đi những điều cần thiết để thật sự kết nối các danh mục đầu tư của nhà đầu tư với mục tiêu 1.5°C được đề ra trong Thỏa thuận khí hậu Paris", Schuecking nói. GCEL được dựa trên ý tưởng rằng các nhà đầu tư cần phải:

- Ghi vào danh sách đen các công ty đang mở rộng nền công nghiệp than đá,
- Ứng dụng ngưỡng 30% đối với toàn bộ các công ty hoạt động trong chuỗi giá trị nhiệt điện than,
- Áp dụng những ngưỡng tuyệt đối để loại trừ các công ty đa dạng nếu quy mô vận hành than đá của họ nằm trong số các nhà khai thác và sản xuất than hàng đầu.

Schuecking kết luận: "GCEL là một công cụ thiết thực cho phép các tổ chức tài chính nhận diện "hàm lượng than' của danh mục đầu tư; tránh những đầu tư mới vào than đá và thúc đẩy sự ra đi của ngành công nghiệp này. Chúng tôi mong rằng công cụ này sẽ được sử dụng một cách rộng rãi. **Việc rút vốn nhanh chóng khỏi nhiệt điện than từ ngành tài chính không chỉ là vấn đề hạn chế đóng băng tài sản, mà còn là việc duy trì một thế giới thật đáng sống**".

Liên lạc:

Moritz Schroeder, Giám đốc truyền thông của Urgewald:
moritz@urgewald.org or +49 176-64079965

Thông tin bổ sung:

[Interesting Facts & Stats around the Global Coal Industry](#)

[A Regional and Country Overview of the Coal Industry](#)

Danh Sách Loại Bỏ Than Đá Toàn Cầu" và đồ thị minh họa có thể được tham khảo tại: www.coalexit.org